

Záverečná karta projektu

Názov projektu Evidenčné číslo projektu **0380 – 07**

Vzťahové otázky slovenskej a inonárodných historiografií v 20. storočí

Zodpovedný riešiteľ **PhDr. Marek Havrila, PhD.**

Príjemca **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**

Názov pracoviska, na ktorom bol projekt riešený

1. Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach
2. Prešovská univerzita v Prešove
- 3.
- 4.
- 5.

Názov a štát zahraničného pracoviska, ktoré spolupracovalo pri riešení

- 1.
- 2.
- 3.

Udelené patenty/podané patentové prihlášky, vynálezy alebo úžitkové vzory, ktoré sú výsledkami projektu

- 1.
- 2.
- 3.

Najvýznamnejšie publikácie (knihy, články, prednášky, správy a pod.) zhrňujúce výsledky projektu – uveďte aj publikácie prijaté do tlače

1. AAA: OTČENÁŠOVÁ, Slávka - HAVRILA, Marek - OTČENÁŠ, Michal: Slovak historiography 1918 - 1968. Development of Historical Studies and International Networks. Saarbrücken: VDM Verlag Dr. Müller, 2009. ISBN 978-3-639-20479-7. 98 strán.
2. AAB: OTČENÁŠ, Michal - HAVRILA, Marek - LIPKA, Martin - OTČENÁŠOVÁ, Slávka: Metodologické východiská výskumu vzťahov slovenskej historiografie k inonárodným historiografiám v 20. storočí. Košice : Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, 2009. ISBN 978-80-7097-749-1. 75 strán.
3. AAB: HAVRILA, Marek: Vybrané kapitoly zo vzťahov slovenskej historiografie k inonárodným historiografiám v rokoch 1945 - 1968. Acta Facultatis Philosophicae Univesitatis Šafarikianae 5. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, 2009. ISBN 978-80-7097-770-5.

4. AAB: OTČENÁŠOVÁ, Slávka: Schválená minulosť. Kolektívna identita v československých a slovenských učebniciach dejepisu (1918 – 1989). Košice : Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, 2010. ISBN 978-80-7097-844-3. 160 strán.

5. HAVRILA, Marek: Eugen Julianovič Perfeckij. In: LIPKA, Martin (Ed.): Čítanka k dejinám slovenskej historiografie v rokoch 1918 - 2006. Prešov: UNIVERSUM-EU, 2009. ISBN 978-80-89046-60-7, s. 87 - 94.

Uplatnenie výsledkov projektu

Výsledky projektu boli prezentované vo viacerých publikáciách vydaných doma aj v zahraničí a na viacerých vedeckých podujatiach na akademickej pôde doma aj v zahraničí (USA, Rakúsko, Maďarsko, Poľsko, Srbsko). Vďaka práci na projekte APVV sa nám podarilo vytvoriť medzinárodnú sieť bádateľov, ktorí sa zaoberajú problematikou konfliktných interpretácií rôznych historických udalostí, kánonov a identít v medzinárodnom meradle. Naším cieľom bolo vytvoriť medzinárodný dialóg, ktorý má silný historiografický rozmer a prioritne sa zaoberá vzťahovými otázkami v historických vedách v krajinách strednej a východnej Európy. Naša spolupráca s týmito bádateľmi bude nasledovať aj po ukončení projektu APVV a to vo forme medzinárodných projektov, akademickej mobility a spoločne organizovaných podujatí. Ako prvé plánujeme zorganizovať konferenciu konferenciu za účasti mladých slovenských a maďarských historikov s cieľom hľadania dialógu o interpretácii spoločnej minulosti. Takisto pripravujeme zborník s medzinárodnou účasťou o vzťahových otázkach slovenskej a inonárodných historiografií, ktoré by sme chceli venovať pamiatke prof. PhDr. Michala Otčenáša, CSc. Veríme, že naše publikácie poslúžia aj pri vyučovaní slovenskej i svetovej historiografie na katedrách dejín slovenských i zahraničných univerzít.

CHARAKTERISTIKA VÝSLEDKOV

Súhrn výsledkov riešenia projektu a naplnenia cieľov projektu v slovenskom jazyku (max. 20 riadkov)

Cieľom projektu bolo zmapovanie vybraných problémov vzťahov slovenskej historiografie a inonárodných historiografií v 20. storočí. Dôraz sa kládol najmä na tie historiografie, ktoré najviac vstupovali do interakcie so slovenskou historickou vedou a mali najväčší vplyv na formovanie historického bádania na Slovensku (teda najmä na historiografie okolitých štátov a ich interpretácie styčných bodov so slovenskými dejinami). Pilotnou publikáciou bola kniha „Metodologické východiská vzťahov slovenskej historiografie k inonárodným historiografiám v 20. storočí“. Tu sme načrtli skúmanú problematiku, jej východiská a otvorili sme otázky budúceho výskumu. Cieľom publikácie „Slovak historiography 1918 - 1968. Development of Historical Studies and International Networks“, vydanej v Nemecku, bolo syntetické zmapovanie interakcií slovenskej a inonárodných historiografií - s dôrazom na činnosť svetového kongresu historických vied, činnosť bilaterálnych komisií historikov a výskumov, ktoré vykonávali slovenskí historici v zahraničí i zahraniční historici na Slovensku. V publikácii „Vybrané kapitoly zo vzťahov slovenskej historiografie k inonárodným historiografiám v rokoch 1945 – 1968“ sú detailne predstavené komplikované vzťahy slovenskej historiografie k inonárodným podnetom v období medzi koncom druhej svetovej vojny a prevratom v roku 1968. Prináša výsledky podrobného výskumu v domácich i zahraničných archívnych fondoch, ktoré donedávna ešte neboli prístupné. V práci „Schválená minulosť. Kolektívna identita v československých a slovenských učebniciach dejepisu (1918 – 1989)“ bol predstavený spôsob interpretácie slovenských národných dejín v dejepisnom vyučovaní na slovenských školách v 20. storočí - všímajúc si tak vplyv medzinárodných i vnútorných politických podmienok na interpretácie národných dejín. Počas práce na projekte sme zmapovali základné trendy vývoja slovenskej historiografie v interakcii s vývojom na medzinárodnom historiografickom poli a načrtli sme, ako sa menili historické naratívy počas 20. storočia v závislosti od medzinárodnej i domácej spoločensko-politickej situácie a akým spôsobom boli tieto naratívy prezentované nielen v odbornej literatúre, ale aj širokej verejnosti.

Súhrn výsledkov riešenia projektu a naplnenia cieľov projektu v anglickom jazyku
(max. 20 riadkov)

The aim of the project was to research on selected problems of relations between Slovak and foreign historiographies in the 20th century. The emphasis was put on those national historiographies which had the greatest impact on the development of Slovak historical science (i.e. the historiographies of bordering states and their interpretations of the overlapping past). The first publication was the book „Metodologické východiská vzťahov slovenskej historiografie k inonárodným historiografiám v 20. storočí“ [Methodological Foundations of the Research on the Relations between Slovak and Foreign Historiographies in the 20th Century]. Here we outlined the problems of future research and we presented the research questions. The second publication „Slovak historiography 1918 - 1968. Development of Historical Studies and International Networks“, published in Germany, provided an outline of the development of Slovak historiography in the interaction with foreign historiographies - we focused on the world congresses of historical sciences, the work of bilateral committees of historians and research conducted by Slovak historians abroad and foreign historians in Slovakia. The third publication „Vybrané kapitoly zo vzťahov slovenskej historiografie k inonárodným historiografiám v rokoch 1945 – 1968“ [Selected Chapters on Relations between Slovak and Foreign Historiographies] provides a detailed outline of complicated relations between Slovak and foreign stimuli in the period between the end of WWII and the turmoil of 1968. This work includes the outcomes of very laborious archival research conducted in Slovakia, as well as broad, in collections which were until recently not available. The publication „Schválená minulosť. Kolektívna identita v československých a slovenských učebniciach dejepisu (1918 – 1989)“ [Approved History. Collective Identity in Czechoslovak and Slovak History Textbooks (1918 – 1989)] presents the ways of interpretation of national past in school history education throughout the 20th century - with the focus on how international and domestic political development had impact on the interpretation of national history. Working on our APVV project, we have managed to outline the trends in the development of Slovak historiography in its interaction with the development of international historiographical research and we have shown the process of changing historical narratives throughout the 20th century depending on international as well as on domestic social and political conditions. We have also shown how these interpretations were presented in academic writing, as well as to the general public.

Svojím podpisom potvrdzujem, že údaje uvedené v záverečnej karte sú pravdivé a úplné a súhlasím s ich zverejnením.

Zodpovedný riešiteľ

PhDr. Marek Havrila, PhD.

V Košiciach 31.01.2011

Štatutárny zástupca príjemcu

prof. MUDr. L. Mirossay, DrSc.

V Košiciach 31.01.2011

.....
podpis zodpovedného riešiteľa

.....
podpis štatutárneho zástupcu príjemcu